

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvo v delu in zabavo.

Štampa vsak štirtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 3 K in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge isvenavstrijske države 6 K. Kdor hodi sam ponj, plača na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravništvo "Slovenskega Gospodarja" v Mariboru. — List se dopolnjuje do odpovedi. — Udje "Katastralnega društva" dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroska cesta štov. 5. — Rokopis se ne vračajo. — Upravništvo: Koroska cesta štov. 5, vsprejema naročnine, inserate in reklamacije. — Sa dvakrat 25 vin., za trikrat 35 vin. Za večkratne oglase primeran popust, Inserati se sprejemaj do srede s jutraj. — Ne zapre reklamacije so poštnine proste.

Današnja številka obsega 12 strani.

Sovražniki v lastni hiši.

Na Ogrskem je mnogo gnjilega. Nekaj protestantskih, framasonskih in od Židov odvisnih plemenitašev se je zvezalo, ki delajo z vsemi sredstvi na to, da razbijejo avstro-ogrsko državo in da sebi zagurajo dobre gnotne dohodke, Duša vsega gibanja je protestantski grof Tisa, sedanjí zbornični predsednik, verna pomagata sta mu Lukač, sedanjí ministrski predsednik, in slaboznani Kuen Hedervari, bivši ministrski predsednik in bivši ban hrvaški.

Najprej je začela ta prekucijska družba s svojim čednim delom na Hrvaškem. Hrvate je bilo treba narediti nezadovoljne z avstro-ogrsko državo in nezadovoljne z vladarsko hišo, kateri so bili Hrvatje vedno po sinovsko vdani. Poslali so jim v to svrbo fejdveblja Čuvaja, moža brez znanja, brez vesti in brez ozira. Kakor srednjeveški valpet je vihtel svoj bič nad Hrvaško ter jim vzel sleherno ustavno življenje. Hrvati so sedaj kakor sužnji, vse morajo pretrpeti, vsako krivico prenesti in ziniti ne sme o nobene besede. Vzeta jim je ustava, Mažžari se laško z njimi igrajo kakor mačka z ujetlo miško.

V ogrski kraljevini se je mogla habsburška rodovina najbolj zanašati na nemadžarske narode in na kmečko mađzarsko prebivalstvo. Tudi te narode in narodevalje se je treba pritisniti ob steno, še bolj nego se je to dogajalo doseđaj. Omenjena revolucijska družba je mnenja, da se bo to najlažje zgodilo potom nove voilne spremembe. Že doseđaj nemadžarski narodi niso imeli mnogo upliva v politiki, ako postane načrt novega voilnega reda postava, ga bodo imeli še manj. Zmanjšati je treba število onih voilnih okrajev, ki so volili za vladarjevo rodovino zveste poslanca, to je geslo mađzarske plemenitaške družbe, in za to se je tudi v novem voilnem redu že temeljito poskrbelo. In še več. Ko so načrt v voilnem odseku presrevali, so sovražniki Habsburžanov predlagali in sprejeli še novo določbo, s katero se zmanjša tudi število kmečkih voilnih upravičencev. Kmet je povsod steber države, vsled svoje poštenosti uđan Bogu in vladarju, tako tudi na Mađzarskem. Zato je treba lo streti njegov politični upliv.

Zraven pa so ti možje, ki zbirajo sedaj nad Mađzarsko nesrečo in nezadovoljnost, zelo dvomljive vrednosti. Grof Kuen Hedervari je prišel na Hrvaško ubožnejši nego cerkvena miš, ker ta nima vsaj dolgov, a iz Hrvaške je odšel kot milijonar. Sedanjemu ministrskemu predsedniku Lukaču se je ravnokar hotelo v sodni čvorani dokazati, da je oškodoval državo pri pogodbi z bankami zaradi soli za okroglo 4 milijone in jih uporabil za volitve. Grof Tisa je sicer osebno čist, toda kdor drži žakelj drugemu, je skriv.

Avstro-Ogrska država ima najhujšega sovražnika ne morša v Črni gori ali v Srbiji, ampak doma na Mađzarskem. Tamkaj polaga brezvestna liberalna plemenitaška družba mino za mino, da razstrelí skupno avstro-ogrsko državo in odvzame Habsburžanom ogrske dežele. Skrajni čas je, da se naša država kmalu preosnuje na drugi podlagi, ki ne bo na eni strani izročala vseh narodov Nemcem, na drugi Mađžarom, ampak kjer bodo vsi narodi pod varstvom močnega habsburškega orla uživali enake pravice v enotni, le po narodnostih urejeni avstrijski državi.

Vojska.

Mladoturki se že gotovo kesajo, da so strmoglavili mladoturško vlado, ki je hotela z Odrinom kupiti mir. Razmere v turški armadi so tako slabe, upanje na kak uspeh proti zaveznikom tako majhno, da bi sedaj že tudi mladoturška vlada rada sklenila mir, ko bi ga nasprotniki le hoteli sprejeti. Toda sovražnik poče več miru za tako nizko ceno kot prej. Velevlasti to vedo, zato tudi nočejo v prilog Turčije posredovati. Turki sicer razpošiljajo vest, da si tudi bolgarsko ljudstvo želi miru. To je verjetno, ampak ne pod nečastnimi pogoji.

Odrin obstreljujejo bolgarski in srbski vojaki nadalje, a posebnega se ni nič zgodilo. Ravno tako ne pri Janini in Skadru. Odločitev še ni prišla, čeravno se vršijo boji neprestano naprej. Iz tabora bolgarskih in turških čet ob Čataldži se poroča o majhnih praskah in manevriranju manjših oddelkov, sicer pa je vse pri starem.

Toda kaj se godi na galipolskem polotoku, ostaja zavito v tajinstveno meglo. Ne more se nič gotovega izvedeti. Zasebna poročila oznanjajo že skozi več dni dan za dnevom, da se vrši pri Bulairu velika bitka. Vendar natančnega se ne more nič izvedeti. Uradnih poročil pa sploh ni, niti od bolgarske niti od turške strani. Gotovo je, da je treba dogodkom na galipolskem polotoku posvečevati največjo pozornost, kajti kadar bo galipolski polotok v bolgarskih rokah, je morská pot do Carigrada prosta. In v istem trenutku, ko bodo lahko plule grške ladje proti Carigradu, se bo tudi bolgarski mravljinjak ob Čataldži začel gibati in Bolgari bodo po suhem korakali proti Carigradu, da pozdravijo z grškim brodom skupaj turškega sultana.

Velevlasti so se ponudile Rumuniji in Bolgariji, da hočejo posredovati v sornih točkah zaradi meje. Obe državi sta jim izročili svoje zahteve in tako je sedaj vsaj za več dni izključen krvavi spopad med Rumunijo in Bolgarijo. Med Rusijo in Avstrijo se vršijo zaradi mej nove Albanije neprenehoma pogajanja, ki tečejo baje tako, da bi vendar moglo priti do sporazumljenja.

Avstrija in Rusija.

Zopet se sliši in čita, da je zadnje dni razmerje med Avstrijo in Rusijo postalo zopet prijaznejše. a tudi to se čita, da se Rusija hlastno oborožuje in dela vojne priprave ob naši meji ter da tudi Avstrija ne zanemari svojih mej proti Rusiji. Avstrija in Rusija se tako sivo gledata, ker ima vsaka svoj načrt. Kako bi se naj uredile razmere na Balkanu. Avstrija ne dovoli, da bi balkanske slovanske države razdelele med seboj Turčiji odvzeto tako, kot je njim prav. Avstrija ne dovoli, da bi se razširila Srbija do morja, ne dovoli, da bi Črnogorci dobili Skader, ki ga oblegajo že mesece in mesece in ki jih je stal že na tisoče mož. Avstrija ne dovoli, da bi kos stare Turčije, ležeč ob Jadranskem morju, od Črne gore do Valone, pripadal balkanskim državam, ampak zahteva, da se na tem ozemlju ustanovi nova država, takozvana Albanija. Ta država bi bila kakor klin zabita med 3 slovanske balkanske države in bi jim branila pot do morja. Njeno roparsko prebivalstvo — Albanci so po večini divji narod — bi delalo vedno neprimliko, zdaj Srbiji, zdaj Črni gori, zdaj zopet Grkom ali Bolgarom, in miru bi na Balkanu ne moglo biti. Tega pa Rusija ne mara in se nahaja v tem v soglasju z balkanskimi državami. Rusija se ne boji, da bi balkanske države postale premočne. Ona more od njih pričakovati samo povečanje svoje lastne moči. In Rusija dela na to, da balkanske države čim več pridobe in se oproste vsega, kar bi moglo ovirati v bodočnosti njih razvoj. Rusija je proti temu, da se ustanovi velika Albanija, ki bi odrezala Srbijo od morja. Če pa se že Albanija ustanovi, pravi Rusija, se morajo potegniti njene meje tako, da ostanejo Albanci samo tisti kraji, kjer prebivajo samo Albanci. Mesta Skader, Ipek, Prizren, Djakovo pa ji nikakor ne smejo pripadati in morajo postati Skader črnogorski, ostala 3 mesta pa srbska. Avstrija pa se vsemu temu protivi.

Iz tega zelo si nasprotnega stališča pri presojanju in reševanju balkanskih razmer je razumljivo nasprotje med Avstrijo in Rusijo. Razumljivo je tudi, ako se nasprotja ne morejo v par dneh poravnati. Če bo pa na obeh straneh dobra volja in odkritosrčna ljubezen do slovanskih narodov, se bo gotovo našlo končno sporazumljenje in sprava.

Albanija in Avstrija.

Avstrijska vlada se močno zavzema, da bi se ustvarila na Balkanu samostojna država Albanija in da bi bila kolikor mogoče velika. Sedanjí voditelj naše zunanje politike, minister grof Berhtold namreč računa, čim večja bo Albanija, tem lažje se bo moglo njeno pomočjo krotiti Črnogorce in posebno Srbe. Grof Berhtold torej hoče, da si Avstrija ohrani vpliv in odločujočo besedo na Balkanu v zvezi s prihodnjo, po večini turško Albanijo, ne pa v zvezi s slovanskimi balkanskimi državami, s Srbijo in Črno goro. Dunajski časnikar baron Hlumecki, ki ima tesne zveze z nemškimi politiki, je pa nedavno pisal, da zahteva tudi, korist Nemčije, da Avstrija in od nje odvisne države (Albanija) segajo do Jadranskega morja, ne pa jugoslovanske države. Iz tega si lahko razlagamo navdušenje naših Nemcev za veliko Albanijo, ki bi

gotovo ne bilo tako veliko, ako bi se šlo samo za avstrijske koristi.

Mnogo boljše bi pač bilo, da bi grof Berhtold iskal v politiki in gospodarskem življenju prijateljskih zvez s Srbi, Črnogorci in Bolgari, kakor da si ustvarja novo državo Albanijo, o kateri se sploh ne ve z gotovostjo, kako politiko bo delala v prihodnosti. Ni namreč tako gotovo, kakor si grof Berhtold misli, da bo Albanija na vsak način in za vse čase šla z Avstrijo. Mlajši izobraženi naraščaj v Albaniji nikakor ne gleda, v Avstrijo, ampak v Italijo. In Italija se tega zaveša ter dela z modro politiko, da si Albance pridobi. Njej je tudi lažje, ker ni sosedja Srbom in Črnogorcem, kakor mi. Rusija si hoče s prijateljstvom ohraniti jugoslovanske države, in to bi bila tudi zelo modra pot za Avstrijo, da si jih pridobi, gotovo sigurnejša nego nova Albanija, katere še do danes ni.

Avstrijski Nemci sami izražajo bojazen, da z Albanijo Avstrija ne bo našla poti do sre jugoslovanskih držav na Balkanu. Liberalna "Neue freie Presse", izhajajoča na Dunaju, se dne 15. t. m. norčuje: Radi Peči ali Djakova ali Prizrena (— ta mesta je pred nekaj časa Avstrija z velikim povdarkom zahtevala za novo Albanijo —) začeti kako vojsko, je gotovo ena najbolj prsmojenih misli, ki so jo človeški možgani mogli kedaj imeti! — Krščansko-socialni dnevnik v Solnogradu, "Salzburger Chronik" pa je dne 18. t. m. izvajal: Zaradi par mest, o katerih se ne ve, kateri narodnosti pripadajo, bi bilo nesmiselno, začeti vojsko. Ljudstva monarhije niso voljna zaradi enega albanskega mesta iti v vojsko. Albanija, naj bo velika kakor hoče, ni vredna kosti enega samega nemškega vojaka! Od Albanije ne bomo imeli nič, pač pa veliko od slovanskih balkanskih držav, če jih bomo podpirali. Avstrija si more pridobiti ljubezen Srbije, Črne gore in Bolgarije, katero je po neumnem zapravila. Balkanske države imajo pravico do znatnega dela Albanije.

Dobro bi bilo, da bi avstrijska vlada upoštevala te nasvete ter naši Avstriji s prijateljskim postopanjem skušala pridobiti močnej vpliv in velik ugled na Balkanu.

Ruske priprave.

Vkljub vsem poročilom, da se nam ni bati nobene vojske, se Rusija neprestano in vestno oborožuje. Trdnjave na zahodni in jugozahodni meji se z največjo hitrico popravljajo, razširjajo in na novo utrjujejo. Zaposlenih je poleg velikanskega števila vojštvá tudi 30.000 kmetov. Iz Angleške, Francoske in Švedske je dobila vojna uprava silne množine bodicnih žic, ki jih ovijajo okoli utrjenih postojank. Največja važnost se polaga podzemskim minam in ročnim granatam, ki so pri obrambi Port-Arturja Rusom dobro služile.

Oskrbi trdnjav z moko, žitom, z zmrznjenim sibirskim mesom in z drugimi živili, posveča vojna uprava že od oktobra lanskega leta največjo pozornost. Dočim se je prej komaj celo leto uvozilo iz Sibirije do 320.000 ton, znaša že sedaj uvoz od novembra lanskega leta 592.000 ton. Ker se plačuje govedo v Sibiriji po 5 do 10 rubljev, je meso zelo poceni. Zlasti pa omogoča bogata letina 1912 obilni nakup žita in krme.

Železniške zveze na zahodu Rusije so se v zadnjem 10letju zelo pomnožile. Važna železniška križišča in mostovi so močno utrjeni. Tudi ceste so v dobrem stanju. Za prodirajočo tujo armado pomenijo veliko oviro ruske železnice, ki imajo širši tir kot pa sosednje države: Nemčija, Avstrija in Rumunija. Železnice bi bile tedaj neporabne. Nasprotno pa ima Rusija veliko lokomotiv, ki so tako zgrajene, da se dajo kolesa tiru primerno postaviti.

Nova mirovna pogajanja?

Neobvezno, neurađno se Mladoturki zelo trudijo, da bi se začela zopet mirovna pogajanja. Njih zastopnik je Haki-paša, Angleški poslanik je te dni tudi bolj prijateljski nego uradno sporočil bolgarskemu ministrskemu predsedniku Gešovu, da je Haki-paša bistveno sprejel mirovne pogoje, katere so predlagale velesile, to je odstop Odrina in da se prepusti evropskim velesilam odločitev glede usode egejskih otokov. Poslanik je tudi vprašal Gešova, kake nove mirovne pogoje bi sedaj stavila Bolgarija. Bolgarska zahteva sedaj izven odstopa Odrina tudi vojno odškodnino in mnogo več ozemlja nego pri zadnjih pogajanjih. Zah-

teva po vojni odškodnini je opravičena. Vsled vojne in vsled nadaljevanja te vojske, ker se je mladoturkom naenkrat tako zljubilo, je narodno gospodarstvo v balkanskih državah silno trpelo. Manjka sposobnih ljudi, manjka živine, manjka drugih potrebnih sredstev. To so na vsak način velikanske žrtve, radi katerih nastane pozneje lahko huda gospodarska beda.

Na galipolskem polotoku.

Poroča se, a uradno ni potrjeno, da so se Bolgari pri Bulairu polastili turških utrdb Napoleon in Viktorija ter da imajo Turki v rokah le utrdbo Sultanie. Boj za utrdbo je trajal po tej poročili 2 dni. Bolgarski vojaki so se zopet silno odlikovali. Turški begunci pripovedujejo, da turška armada na Galipoli zelo trpi in pleni, ker manjka kruha. Veliko častnikov in vojakov je bojišče pri Bulairu brez dovoljenja zapustilo in se podalo v mesto Galipoli, da si poišče hrane in bivališče.

Zadnja poročila, ki pa tudi niso uradna, pripovedujejo, da se že več dni pri Bulairu vrši nova bitka. Opaža se veliko gibanje čet.

Potrjeno pa je, da je turško brodogojstvo izpadlo iz Dardanel, da izsledil grško brodogojstvo, ki križari v bližnjem Kseroškem zalivu. Toda ko so zagledali Turki grško križarico Averov, ki je ravno bombardirala levo turško krilo pri Bulairu, so se takoj z največjo naglico vrnili v Dardanele, ne da bi posausili resen boj.

Na suhem je oviral zadnji čas vse vojaške operacije sneg, ki je precej debelo zapašel. Vesti o smrti Enver-bega se niso uresničile. Nasprotno prihaja poročilo, da se mu je posrečilo pri Rodostu izkreati 20 tisoč mož, ki bodo skušali napasti bolgarsko armado pri Bulairu iz zaledja. Toda malo, kar se je doslej prerokovalo o Enver-begovih nakanah, se je izpolnilo.

Darilo Sukri-paši.

Ker se Sukri-paša v Odrinu tako dobro drži, so sklenile egiptovske princezinje khedivove (vladarjeve) rodbine, podariti hrabremu odrinskemu poveljniku častno sabljo, posuto z briljanti in drugimi dragimi biseri. Sukri-paša pa tudi zna delati za se reklamo. Te dni je naenkrat pripravila brzajavna vest od njega, da je zopet za dalje časa s svežim mesom obklo preskrbljen. Odkod je vzel meso? Ali je kral stare odrinske konje? Ali pa je vest neresnična, samo da prevari Bolgare, ki postavljajo okoli Odrina novo došle težke topove, s katerimi upajo doseči večje uspehe, kot z dosedanji prelaskimi topovi.

Kajpada se o Odrinu zbija sedaj tudi slabe šale. Tako vpraša prijatelj prijatelja: Ali poznaš staro slovensko narodno pesem, ki že poje o Odrinu? Drugi prijatelj: Ne! Kako se glasi? Prvi prijatelj: Odrin, odrin mi barčica preč, da se ne bova videla več! Drugi prijatelj: Au!

Boji za Skader.

Črnogorski kralj Nikita je izročil vrhovno poveljstvo oblegovane armade srbskemu generalu Vojnoviču, ker je sam obolel. Glavni boji se še vedno bijejo za utrdbo Brdica. Srbski oddelki so se pomaknili že pod glavne brdiške utrdbi. Turki se na Brdici močno držijo. Srbi in Črnogorci imajo že sicer pred Brdico razpostavljene težke topove, iz katerih bljujejo ogenj na utrjen grič, vendar Brdica Turki ne dajo. Izgube so na obeh straneh velike. Turkom je na utrdbah že zmanjkalo priprav za ponočno razsvetljevanje v daljavo in zaradi tega se Srbi ponoči vedno bolj približuje turškim postojankam pri Brdici. Utrdno Bardanjol, katero so Črnogorci in Srbi zavzeli, bi radi Turki po vsej sili dobili zopet nazaj. Turki delajo vedno izpače iz svojih postojank, a so vrženi povsod nazaj. Turška poročila pravijo, da so Turki dne 20. in 21. februarja tako uspešno napadli od Črnogorcev zavzeto utrdbu Bardanjol, da je ista padla zopet turškim četam v roke; toda Črnogorci odločno zanikujejo to poročilo. Okrog Skadra vlada huč mraz. Gora Taraboš je pokrita s snegom. Turškim vojakom delata mraz in pomanjkanje velike preglavice.

Tudi velevlasti se pripravajo med seboj za Skader. Nemčija, Avstrija in Italija bi rajše videle, da imajo Skader albanski Turki, nego Črnogorci. Črnogorci storijo vse, da pripade Skader njim. Črnogorski odposlanec v Londonu, Popovič, je izjavil zunanjemu ministru zunanjih zadev, da je bila želja po Skadru za Črnogorce glavni povod, da je začela vojna. Črnogorci so imeli pri obleganju Skadra tako velike izgube in kopčni uspeh obleganja je tako blizu, da se Črna gora ne sme na noben način odreči Skadru.

Popovič je konečno izjavil: „Črna gora raje pogine, če ne dobi Skadra!“

Izjavi črnogorskega delegata (odposlanca) Popoviča se je pridružil tudi srbski delegat dr. Vesnić, ki je izrekel popolno solidarnost Srbije s Črno goro.

Albanci korakajo proti Bitolju.

Iz Carigrada se javlja, da koraka 15.000 albanških prostovoljcev in razpršenih turških vojaških čet, katere je zbral turški general Dzavid-paša v albanških gorah, proti Bitolju, in iz Soluna se pa brzajavljajo, da tudi general Kora Seid-paša zbira čete pri Berat, da skupno napadeta Bitolj. Te turške vesti se zde precej bahave, ker nihče ne verjame, da bi zamoglo 15.000 turških mož kaj izdati proti 40.000 mož, katere imajo Srbi pod poveljstvom generala Jovanoviča zbrane pred Bitoljem.

Katoliška cerkev in Bolgarija.

Bolgarska ustava daje vsem veroizpovedanjem popolno versko svobodo in katoliška cerkev se zara-

di tega ne more prav nič pritoževati. Dokaz za to so dobre razmere, v katerih živi katoliško prebivalstvo s svojimi pravoslavni rojaki ter usluge in časti, ki se od strani bolgarske vlade izkazujejo zastopniku Rima. Dva škofa upravljata neovirano severno in južno Bolgarijo. Msgr. Doucet, francoski (!) pastirist v Ruščaku vodi na severu 15 župnij in semenišče. Enako število župnij je pod vodstvom italijana (!) msgr. ja Meunija, avstrijskega kapucina, upravitelja apostolskega v kar.ata Plovdiv—Sofija. V Plovdivu je domača katoliška duhovščina, ki jo vzdržuje država. Katoliški duhovniki so prosti vojaške službe. Država jih plačuje kakor učitelje in duhovne upravitelje in čutjo se tukaj bolj svobodne kakor v marsikateri katoliški deželi. Zlasti se izkazuje velike usluge katoliškim šolam in penzionatom, ki neovirano poučujejo več nego 2000 učencev. Kolegij sv. Avgušt na ima od države naziv „Katoliška gimnazija“ ter je iste veljave kakor državne gimnazije in je kakor obrtna šola od države priznana. Med tem pa, ko se katoličani v Bolgariji radujejo popolne svobode, se je pa njih število v turški Makedoniji v kratki dobi 15 let skrčilo od 30.000 na 7000, kar priča dovolj, kaj more katoličanstvo pričakovati od Turčije!

Bolgarska prijaznost nasproti katoliški cerkvi že sedaj blagodejno vpliva tudi na Srbijo. Srbi si želijo, da se razmere katoličanov v Srbiji uredijo dogovorno s sv. Očetom. Cim močnejše bodo postale balkanske države, tem samostalneje tudi nasproti pravoslavni Rusiji. Dobra katoliška cerkvena politika med balkanskimi narodi, seveda ne z Italijani in Francozi, bo posreževala zaželjeni razvoj, da se Balkan odreče pravoslavju in povrne k Rimu.

Čudna rešitev bolgarskega vojaka iz turških rok.

Neki bolgarski vojak, rodom „Cirpanec“ (Cirpa je malo mesto v bližini Plovdiva), kateri se je udeležil prve bitke pri Odrinu, padel je lahko ranjen Turkom v roke. Odpeljali so ga v bližnjo trdnjavo. Tam je moral prestati grozne muke. „Čauš“ (turški korporal) mu je vzel denarnico, v kateri se je nahajalo 80 levov; sploh so ga oropali vsega, kar je imelo kakšno vrednost. Potem mu je eden Turčin zaglal nož v grlo, a ruta, katero je imel obvezano okrog vratu, je preprečila, da ni bil smrti zadet. To se ni zadoščevalo tem turškim razbojnikom. Izrazili so se, da si hočejo napraviti malo igro s tem bolgarskim vjetnikom. Postavijo ga ob neki zid. „Čauš“ da povelje, da se sproži nekaj strelav v Bolgara. Za njega nastane mučen trenutek. Hitro izmoli poslednjo molitev k Vsemogočnemu. Težke misli na domače se ga polaste.

Izda se turško povelje: „Ogenj!“ Okoli 10 krogel sfrči iz puškinih cevi. V največje začudenje niti ena ne zadene vojaka. Bolgarski junak se pa v tem trenutku, misleč, da si s tem reši življenje, zgrudi na tla. A prevaril se je. Turki še niso bili zadovoljni z njegovo „smrtjo“. Krvoločnost turško, o kateri je že v mladosti slišal pripovedovati, občutil je sedaj v polni meri. Začnejo ga z bajoneti zbadati ter tolči s puškinimi kopiti. Še le potem, ko je bil že po vsem telesu razmesarjen, so se odstranili, misleči, da je mrtev.

Črez nekoliko časa se zmračí. Z veliko težavo, izmučen vsled prizadetih mu težkih ran, splazi se bolgarski vojak do praznega turškega okopa; tam si za silo obveže rano. Po kratkem odmoru spleza zopet dalje po okopu in dospe do nekega turškega mrtveca. Brzo ga sleče ter se obleče v to turško oblečilo. Sedaj se čuti malo pomirjenega. Hitro nadaljuje plezanje po rebri „Papas-Tepe“ navzdol proti reki Marici. — Kmalu naleti na bolgarsko stražo, kateri razloži svoje grozne muke in opiše svoj nevarni beg. Odvedli so ga na obvezovalno postajo, od tam pa je bil odpeljan v bolnico.

Zdravniki, ki so zdravili tega vojaka in videli njegovo stanje, izrekli so, da to je res čudež. Kako je mogel preboleti tako grozne rane. V trenutku, ko je viselo njegovo življenje samo še za las, ni izgubil poguma. Kljub vsem težočam, katere je preстал, se je še šalil, rekoč: „Ali vam ni znano, da se „Cirpanec“ ne boji niti noža?“

V dveh mesecih je ozdravel. Sedaj že drugičrat izpostavlja svoje življenje v nevarnost pred turškimi granatami in kroglijami na bojnem polju.

Kaj misli Italija?

Italijanski zunanji minister San Zuljano je dne 22. februarja govoril v seji laške zbornice o zunanjem političnem položaju. Mož je mnogo bolj premeten kot naš grof Berthold. Naš grof grozi na vse kraje, le Albaniji in Nemčiji se prijazno smehlja. San Zuljano pa je imel prijazno besedo za Albance, za Srbe, Črnogorce in tudi Turke. Italija pripoznava načelo: Balkan balkanskim narodom.

Politični ogled.

— Dne 20. februarja: Finančni odsek državnega zbora je nadaljeval razpravo glede predloga, da bi smele odslej davčne oblasti po svojih uradnikih vpogledati v trgovske knjige in da se potem odmeri oseba dohodnina trgovcem glede na njih dohodke, ki so razvidni iz trgovskih knjig. Odsek je po končani razpravi predlog sprejel. — Na Ogrskem prihajajo vedno večje umazanosti, ki jih počenja liberalci, na dan. Ministrski predsednik Lukač je tožil bivšega državnega tajnika finančnega ministra Desyja, ker mu je ta očital, da je on (Lukač) porabil 4 mi-

ljijone državnega denarja za volilno agitacijo liberalne stranke in druge zasebne namene. Lukačev nasprotnik je na sodnji sicer ponudil dokaz resnice, a sodišče dokaza resnice ni pripustilo in je Desyja obsojilo v enomesečni zapor in denarno globo. — V Budimpešti je bil izvoljen za župana žid in milijonar F. Holtai. — V Gorici je umrl gorški deželni glavar dr. Pajer. — Na Francoskem je prevzel vlado novi predsednik Ludovlade, Poincare. — Nemiri v Mehiki se nadaljujejo. Uporne čete ropajo in požgajo po deželi.

— Dne 21. februarja: Cesar je sprejel danes radi vojaških zadev vojnega ministra generala Krobatina. — Finančni odsek državnega zbora je sprejel predlog, da se oprostijo kazni tisti, ki so od l. 1909 pa do letos priznali premalo osebne dohodnine. — Poveljnik avstrijske mornarice, grof Montekukuli, je danes odložil vse svoje službene posle. — V Mehiki je bil za začasnega predsednika Ludovlade izvoljen neki Huert, ki je pristaš vladne stranke. Ko bo Huert odstopil, bo baje izvoljen za predsednika vodja vstašev, Diaz. Število mrtvih v zadnjih bojih znaša 3000, ranjenih pa 5000.

— Dne 22. februarja: Cesar se čuti zelo čilega in zdravega. Delo izvršuje redno kot doslej. Le izprehod na prostem so mu zdravnik radi huda mraza, ki vlada na Dunaju, odsvetoval. — Med Rusiji in Poljaki v Galiciji se vrše v Lvovu pogajanja glede volilne spremembe za gališki deželni zbor. Poljaki, ki imajo večino v tem deželnem zboru, hočejo Rusinom ravno tako prikrajšati njih pravice, kakor Nemci nam štajerskim Slovincem Rusini se čvrsto držijo ter branijo svoje pravice. Poljaki pa tudi nočejo odnehati. Veliki narodi bi tudi v Avstriji radi uveljavili nad malimi Bismarkovo načelo: „Moč gre pred pravico!“ — V Mehiki hočejo uporniki umoriti bivšega predsednika Madero. — V Poljaku na Kitajskem je umrla cesarica-vdova Lung-ju. Cesarica je bila zelo odločne in častihlepne narave. Njen mož, bivši cesar Kwang-sü je bil igrača v njenih rokah, ona je vladala po svojih volji.

— Dne 23. februarja: Zopet se sporoča, da bo postal naslednik dr. Nagla na Dupaju litomerski škof dr. Gros, o katerem gre glas, da se mnogo briga za katoliško organizacijo in jo z veliko ljubeznijo pospešuje. — V Mehiki so umorili bivšega predsednika Madero in podpredsednika Juareza. — Koroški nemški poslanec Dobernig pozivlja Nemce, da napravijo nemški most do Gorice in do Trsta. Slovenci ga moramo podreti! Dobernig je tudi prosil Nemčijo, da bi se bolj brigala za avstrijske Nemce. Kdor je sam preslab za življenje, mu pač ni pomagat. Tudi na Madžare stavi Dobernig zaupanje, da se bodo borili proti Jugoslovanom. Bo vse brez uspeha, nazadnje zmagamo mi. — Na Goriskem v Tomaju so imeli socialno-političen shod, ra katerem je predaval tudi dr. Krek. — Na Hrvaškem se baje že kmalu odpravijo vse izjemne odredbe iz Čuvajevskega časa. Ne verjame mo, dokler ne vidimo dejstev. — Ogrska zbornica se snide jutri.

— Dne 24. februarja: Opozicija se ni udeležila današnje prve seje. Ministrski predsednik Lukač se je zopet branil, zakaj in kako je vzel polpeti milijon državnega denarja za zadnje voltve. Govor je naredil slab utis. Soči se, da je Lukač preveč umazan in se ne bo mogel več oprati. Opozicija pride v zbornico, ko se začne razprava o novem volilnem redu. — Ogrski naučni minister Ziči je dal ostavko, ker noče več sedeti z Lafkačem na eni ministrski klopi skupaj. — Cesar je odstopivšemu poveljniku mornarice, admiralu Montekukuliju podaril svojo sliko v dragocenem okvirju s svojimi, iz briljantov izdelanimi začasnimi črkami.

Razne novice.

Godovi prihodnjega tedna.

2. nedelja: predposna Simpliciij, ; Blaženi Karol.
3. ponedeljek: Knaigunda cesarica; Andrej, mučenec.
4. torek: Kozimir, sp; Lucij I, pap-ž.
5. sreda: Agapeta s tovarisi, muč.; Erzebij.
6. četrtek: Fridolin, opa.
7. petek: Tomaž, Akvinčan, cerkv nčenjak.
8. sobota: Janez od Boga, spoz; Filem n, muč.

Odlitovanje. Cesar je podelil svetniku v ministru dr. Ivanu Žolgerju viteški križec Leopoldovega reda.

Iz politične službe. Okrajni glavar v Konjicah, Ernest pl. Lehmann, je imenovan namestniškim svetovalcem.

Iz sodne službe. Za predsednika celške okrožne sodnije je imenovan nadsvetnik graške deželne sodnije, Adalbert Kocian. — Dvorni svetnik in dose-danji predsednik celjskega okrožnega sodišča, dr. M. Bouvier, je imenovan za predsednika deželne sodnije v Celovcu.

Nov poveljnik naše mornarice. Na mesto odstopivšega poveljnika vojne mornarice grofa Mo tekukuli je imenovan podadmiral Haus. Novi poveljnik je bil dozdaj nadzornik naše mornarice in je eden naj-sposobnejših častnikov avstrijskega bojnega brodogoja. V naši mornarici služi že od leta 1869.; leta 1905 je postal kontreadmiral, leta 1910 pa podadmiral. Haus je neki med častniki kakor med mornarji zelo priljubljen radi svojega prijaznega obnašanja. Rojen je leta 1851 na slovenski zemlji, v Tolminu na Goriskem, kjer je bil njegov oče oskrbnik. Ker je bil oče pozné oskrbnik na gradu Bubujarici pri Metliki, je preživel tamkaj svoja detinska leta. Ze kot deček in kasneje kot mladenič se je odlikoval vsled svoje izredne na-